zpravodaj obce Bernartice nad Odrou

únor 2022

Foto: Vladimír Novobilský

Karneval dětí ve školní družině

OBECNÍ ÚŘAD INFORMUJE

Kalendář akcí

So	26.2.	Sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu
So	19.3.	Večerní turnaj v ping-pongu
So	2.4.	Sběr železného šrotu
So	30.4.	Stavění máje
So	7.5.	Lampiónový průvod
Út	24.5.	Zájezd pro důchodce
Pá	27.5.	Kácení máje
So	28.5.	Dětská hasičská soutěž
Ne	29.5.	Pouť
Ne	19.6.	Hasičská soutěž
So	25.6.	Den obce

Kalendárium

20.1. Na faře proběhlo jednání starosty, Otce Radoslava a zástupce Ostravsko-opavské diecéze o možnostech financování druhé etapy opravy střechy kostela.

25.1. Na obecním úřadě proběhlo jednání s nájemcem hospůdky U Odry o provozu v letošním roce.

26.1. Před prodejnou Jednota bylo odstraněno staré oplocení.

27.1. Na Ministerstvo pro místní rozvoj bylo zasláno závěrečné vyhodnocení akce – Oprava II NP mateřské školy.

1.2. Starosta navštívil naši spoluobčanku při příležitosti jejího životního jubilea.

2.2. Před tělocvičnou proběhla prohlídka místa plnění k veřejné zakázce malého rozsahu – Oprava fasády a zateplení tělocvičny.

3.2. Do malé věže kostela byl po 50 letech navrácen zvon sv. Barborka.

7.2. Proběhlo jednání o možnostech získání dotace na snížení energetické náročnosti a světelného znečištění veřejného osvětlení v obci.

16.2. Na obecním úřadě proběhlo vyhodnocení výběrového řízení na opravu fasády a zateplení tělocvičny. Vítězem se stala firma Degast Moravia s.r.o. z Šenova u Nového Jičína.

Sběr velkoobjemového, nebezpečného a elektroodpadu

V sobotu 26. února 2022 v době od 8.00 do 12.00 hodin proběhne na zpevněné ploše za hřbitovem sběr velkoobjemového, nebezpečného a elektro odpadu. Sbírat se bude:

Velkoobjemový odpad - vysloužilé větší domácí spotřebiče, koberce, nábytek, matrace, sanitární keramika apod., objemný odpad z domácnosti, staré elektrospotřebiče, autobaterie, monočlánky, staré barvy a oleje, léčiva, chemikálie.

Nebezpečný odpad – olejové filtry, akumulátory, baterie, zářivky, výbojky, tuky, maziva, pesticidy, herbicidy, ředidla, barvy, laky a jiné chemikálie, oleje, pohonné hmoty, léčiva, čisticí prostředky a podobně.

POZOR: Stavební odpad a pneumatiky nepatří do svozu.

Daniela Horutová, správní pracovnice

Místa zpětného odběru pneumatik

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, stanovuje mimo jiné povinnost výrobcům pneumatik zřídit místa zpětného odběru. Místa zpětného odběru pneumatik musí být stejně dostupná jako místa prodeje pneumatik, což znamená, že se musí jednat také o místa veřejně přístupná. Místa zpětného odběru musí být viditelně označena a zpětný odběr musí probíhat bez nároku na úplatu (zdarma), bez vázanosti na koupi nové pneumatiky či jiné služby a nesmí nadměrně zatěžovat konečného uživatele. Výrobce musí pneumatiky od konečného uživatele odebírat bez rozdílu jejich značky nebo typu.

Výrobci/dovozci pneumatik – tzv. povinné osoby, plní své povinnosti stanovené pro zpětný odběr použitých pneumatik v individuálním systému (samostatně, organizačně, technicky na vlastní náklady) nebo prostřednictvím kolektivního systému, kdy právnická osoba oprávněná k provozování kolektivního systému zajišťuje společné plnění povinností výrobců, kteří pneumatiky uvádí na trh. V současné době funguje v České republice jeden kolektivní systém, a to ELT Management Company Czech Republic s.r.o. (ELTMA). Na webových stránkách MŽP naleznete seznam povinných osob včetně informace, zda plní své povinnosti účastí v kolektivním systému nebo samostatně.

Individuálně plnící výrobci/dovozci vytvářejí svá sběrná místa pro pneumatiky, přičemž sběrnou síť provozuje i uvedený kolektivní systém ELTMA. Existují tedy dva seznamy míst pro zpětný odběr pneumatik. V níže přiloženém souboru je uveden seznam míst zpětného odběru, který byl vytvořen na základě informací uvedených v ročních zprávách jednotlivých individuálně plnících výrobců. Seznam míst zpětného odběru pneumatik kolektivního systému ELTMA je pak souborem adres provozovatelů, se kterými má smlouvu o zřízení místa zpětného odběru kolektivní systém ELTMA, který tímto způsobem zajišťuje plnění zákonných povinností pro své účastníky. Tento seznam je průběžně aktualizován.

V případě, že budete chtít využít některé z uvedených míst zpětného odběru a budete odmítnuti nebo se setkáte s problémy při provedení zpětného odběru ze strany provozovatele místa, prosím, kontaktujte pracovníka Odboru odpadů (petra.choutkova@mzp.cz), nebo zašlete

přímo podnět na ředitelství České inspekce životního prostředí. V případě, že se jedná o některé místo zpětného odběru zřízené kolektivním systémem ELTMA, je možné se obrátit přímo na tento kolektivní systém (info@eltma.cz).

V Novém Jičíně se jedná o tyto pneuservisy:

Zdeněk Škarka, Bludovice 11, Nový Jičín

LKQ CZ, s.r.o , Hřbitovní 3, Nový Jičín

FORD MOTOR COMPANY, s.r.o., Jugoslávská 23, Nový Jičín

Pneuservis Hanzelka s.r.o., Lužická 29, Nový Jičín

HYUNDAI LXM motors s.r.o., Revoluční 2108/108, Nový Jičín

AUTOSALON SVOBODA s.r.o., Suvorovova 577, Nový Jičín

SPOLKOVÉ AKTIVITY

Sbor dobrovolných hasičů v Bernarticích nad Odrou zve na

14. ROČNÍK VEČERNÍHO TURNAJE V PING-PONGU

Turnaj se uskuteční v tělocvičně Základní školy v Bernarticích nad Odrou, a to **v sobotu 19. března 2022**. Zúčastnit se mohou **pouze neregistrováni místní** příznivci tohoto sportu a členové SDH Bernartice nad Odrou (muži i ženy) od 15 let. Startovné je 50,- Kč. Prezentace hráčů je od 16:30 do 17:00 hodin.

Přijďte si zahrát, povzbudit hráče, pobavit se a samozřejmě vyhrát pěkné ceny. O občerstvení bude postaráno.

RŮZNÉ

„Bo stále trvá zima a venku se dříve stmívá,

být vidět je bezpečné a prima!“

Zimní období sebou nese z pohledu provozu na pozemních komunikacích „SNÍŽENOU VIDITELNOST“. Později se rozednívá a dříve se stmívá, což může být pro chodce a cyklisty rizikový čas. Viditelnost můžeme charakterizovat jako vzdálenost, ve které řidič stihne zaregistrovat překážku.

Na co by tedy měli myslet chodci, cyklisti a v neposlední řadě také řidiči, než vyrazí na cesty?

Stále se najde mnoho lidí, kteří podceňují fakt, že při vhodně zvoleném oblečení, které je opatřeno reflexními prvky, mohou zvýšit svou viditelnost a eliminovat riziko kolize s vozidlem. Jak být nejlépe viditelný pro řidiče? Klíčem je kvalita a dostatečně velká plocha reflexního prvku. Na trhu je velká škála cenově dostupných reflexních předmětů (přívěšky, pásky, zipy, čepice, klip a další). Umístěním reflexních prvků, nejlépe na pohyblivou část těla, zvýšíte svou viditelnost až na vzdálenost 200 metrů.

Také řidič motorového vozidla by se měl chovat obezřetně, ohleduplně, být pozorný a především soustředěný na jízdu. Zimní období sebou přináší sněžení, deště, inverzi, mlhy a to jsou faktory, které viditelnost zhoršují. Prodlužuje se také brzdná dráha. Jestliže auto zastaví na suché vozovce z rychlosti 90 km/h na cca 70 metrech, na zamrzlé vozovce se může brzdná dráha prodloužit až na čtvrt kilometru.

Viditelnost nepodcenili také policejní preventisté Moravskoslezského kraje.

V předešlých dnech upozorňovali chodce na Ostravsku, Opavsku, Novojičínsku, Karvinsku, a také Frýdecko-Místecku na nutnost používání reflexních prvků. Informace z bezpečnostní akce naleznete v odkazu:

https://www.policie.cz/clanek/dopravne-bezpecnostni-akce-975666.aspx

Krajskéředitelství policie Moravskoslezského kraje
komisař oddělení prevence
por. Bc. Martina Jabłońská
tel.číslo: 727942694

Chraňte svůj majetek, zabezpečte se!

V průběhu měsíce ledna letošního roku se policisté zaměřili na kontroly chatových oblastí na Novojičínsku, konkrétně v Odrách a Příboře. Tyto kontroly jsou prováděny v průběhu celého roku. Lednové kontroly rekreačních objektů společně provedli policista z oddělení služební kynologie se svým služebním psem, policisté z jednotlivých obvodních oddělení, městský strážník a preventistka Krajského ředitelství Ms kraje.

Na Odersku policisté zkontrolovali chatovou oblast např. v Klokočůvku nebo v Jakubčovicích nad Odrou, na Příborsku byly mezi kontrolovanými např. zahrádkářská osada Orinoko či Klenos.

Během kontrol se policisté zaměřili na zajištění chat a chalup a všímali si, zda nedošlo k narušení některého z objektů. Několik chatařů se nacházelo u svých obydlí a těmto policisté předali preventivní informace a upozornili je, jak chránit svůj majetek a minimalizovat riziko vykradení. Při těchto kontrolách nebylo zjištěno narušení u žádného z kontrolovaných objektů.

V zimním období navštěvují rekreační objekty jejich majitelé méně než v jiných ročních obdobích. O to častěji je navštěvují nezvaní hosté – zloději. Ti odcizí často potraviny, nápoje a především ty předměty, které mohou následně zpeněžit.

Jak tedy rekreační objekt zabezpečit?

Nejslabším článkem objektů bývají okna, dveře vikýře, větrací otvory a podobně. Je nezbytné tyto části opatřit mechanickými zábrannými prostředky např. bezpečnostními zámky a dveřmi, mřížemi či okenicemi.

Pomoci si můžeme také dostupnými technologiemi a pořídit na chatu kamerový systém. Pomocí kamer je možné se kdykoli podívat, co se na chatě děje.

V neposlední řadě hraje významnou roli i kvalitní oplocení pozemku.

Nezapomínejte také na preventivní opatření

- Je vhodné vyvolat dojem, že rekreační objekt není ani v zimních měsících opuštěn. Provádět tedy nepravidelné návštěvy a drobné činnosti, např. odklidit sníh, prošlapat cestičku ve sněhu.

- Pokud je to možné, zajistit dobrý výhled na vstupní branku či vrata, odstranit větve stromů a keřů přesahující přes plot, při odchodu z objektu zkontrolovat řádné uzamknutí vstupních i ostatních dveří v domku i dalších objektů na pozemku jako jsou skleníky nebo přístavky na nářadí.
- Kvalitní osvětlení objektu a jeho okolí.

Mezi další doporučení patří:

- Nenechávat v chatách cenné věci či nářadí např. starožitnosti, obrazy, zahradní nářadí, elektrické vrtačky, pily, sekačky, pohonné hmoty do motorového nářadí. Tyto věci pachatelé krádeží dále zpeněží.
- Pro případ krádeže mít poznamenána data k přístrojům a věcem – výrobce, model, sériová čísla, výrobní čísla, pořizovací cenu a rok pořízení, zvláštní znamení na předmětech či jejich fotodokumentaci.
- Dohodnout se sousedy na vzájemné kontrole vašich objektů.
- Mít objekt dostatečně pojištěn.
- Všímat si pohybu podezřelých osob a vozidel v chatových oblastech.
- Pokud dojde k vloupání, ihned po zjištění vše oznámit policii, omezit pohyb v objektu na minimum, nemanipulovat s věcmi a neuklízet.

Do konce zimního období, stejně jako v průběhu celého roku, budou kontroly chatových oblastí, zahrádkářských kolonií a dalších rekreačních objektů, pokračovat.

nprap. Bc. Marika Jeličová
oddělení prevence
KŘP Moravskoslezského kraje

POLICIE
POLICIE

POLICIE

Tříkrálová sbírka v Bernarticích s výrazně rekordním výtěžkem

Vážení občané, chtěla bych Vám jménem Charity Nový Jičín vyslovit velký dík za vaši štědrost v Tříkrálové sbírce. **71 351 Kč je výtěžek, který o téměř 20 tisíc překonal průměrné výtěžky předešlých let.** To je vzhledem k počtu obyvatel a velikosti obce největší skok ze všech obcí, které spadají do působnosti Charity NJ. Děkujeme všem rodinám, které se zapojily do koledování, a velký dík je třeba vyslovit panu Josefu Klosovi, který se velmi svědomitě o organizaci sbírky ve vaší obci po celou dobu existence sbírky stará. Jen pro zajímavost: první ročník této sbírky proběhl v roce 2001, ve vaší obci s výtěžkem 22.555,- Kč.

Výtěžek se sčítá s částkami z Šenova, Kunína, Starého Jičína a jeho přilehlých vesnic, Nového Jičína a všech jeho místních částí, dále přičten výnos z tzv. online koledy. Celkem tato částka dělá 854.476,- Kč. Tato částka se dělí mezi projekty Charity ČR (zejména pomoc v zahraničí), projekty Diecézní charity a 65% se vrátí zpátky k nám. Tyto peníze použijeme na Fond humanitární pomoci, ze kterého jsme schopni velmi rychle a adresně pomáhat lidem v nouzi. Loni jsme díky vám mohli zprostředkovat pořízení dioptrických brýlí několika dětem nebo jsme mohli rodině, která přišla o domov, pomohli s vybavením nové domácnosti. Podporujeme chod Půjčovny kompenzačních pomůcek, Charitního šatníku, z Tříkrálového fondu Kroužky pomáháme financovat volnočasové aktivity dětem ze sociálně slabých rodin, pořídili jsme tréninkové vyvýšené záhony v azylovém domě ve Straníku a mnoho dalšího. Letos krom pokračování výše zmíněných fondů a aktivit bychom chtěli pořídit starší auto pro terénní pracovníky, kteří monitorují lidi bez domova a snaží se jim v terénu nabídnout pomoc a motivovat k řešení jejích situace.

Nezapomínejte prosím i během roku, že je možné díky této sbírce pomáhat. Pokud se ve vašem okolí vyskytne někdo, kdo potřebuje pomoc, zkontaktujte nás.

Markéta Brožová, Charita Nový Jičín

HISTORIE

Život v naší obci za vlády Marie Terezie a Josefa II.

Nedávno běžel v České televizi seriál o panovnici Marii Terezii. Podle stati v knize Bernartice nad Odrou, jíž autorem je dr. Adolf Turek si můžeme udělat představu o životě lidí v naší obci za dob panování této vládkyně a jejího syna Josefa II. Naši předci to neměli lehké. Posuďte sami.

Obec Bernartice nad Odrou byla v té době v majetku jezuitů v Olomouci, a to až do zrušení řádu v roce 1773. Poté přešla do vlastnictví šlechtické nadace v Olomouci a později v Brně. Po roce 1781 se obec stala majetkem Tereziánské akademie ve Vídeňském Novém městě.

V čele obce stál fojt na č. 1, který měl k ruce šest až osm členů rady, kterou potvrzovala vrchnost. Radě předsedal purkmistr. Radní zasedali pravidelně. Obnovování rad probíhalo každý rok u vrchnosti v Novém Jičíně a účastnila se celá obec. Radní museli přísahat, že budou řádně hospodařit s obecním majetkem a budou poslušni nadřízeným orgánům, že budou pečovat o slabé a stíhat kacíře. V radách zasedali hlavně rolníci, až v roce 1781 se radním stal chalupník z č. 40 Mates Albrecht. Nejznámějším purkmistrem byl Václav Fabík z č. 59 v letech 1774 až 1779. Byl znamenitý hospodář, pisatel účetní knihy a zároveň kroniky.

Obyvatelé naší obce byli povinni robotou pro vrchnost. Podmínky zde byly údajně mírnější, jak jinde. Sedláci museli pro vrchnost pracovat ročně dva dny s koňským potahem a dva až tři dny při sklizni ozimů. Ve skutečnosti to bylo mnohem více. Chalupníci a zahradníci dělali drobnější práce, opravovali ploty, vysekávali příkopy, sázeli a pleli luštěniny a zeleninu, prořezávali stromy v panských zahradách a v zahradě u zámku v Novém Jičíně. Sekli rákosí v rybnících na dolním konci, lovili pro vrchnost pstruhy a raky, sekli louky, sušili seno, pracovali v panské chmelnici, pracovali při

žních, v zimě lámali stavební kámen, odklízeli sníh z cest a pomáhali při zpracování lnu. Byla to celoroční práce na jeden až dva dny v týdnu.

Například robota v roce 1729 znamenala pro rolníky povinnost obdělávat s koňmi veškeré pozemky patřící k panskému dvoru č. 57. Museli orat, vláčet, svážet obilí a seno a rozvážet hnůj. Za to byli zproštěni robot pro vzdálenější dvory v panství.

Někteří chalupníci byli dočasně osvobozeni od robot. V roce 1741 byl Jakub Kelnar z č. 28 osvobozen od roboty za cenu jednoho zlatého, roku 1748 Václav Horut za dva zlaté.

V letech 1739 až 1755 došlo k opravě rejstříku pozemků z roku 1676. Naše obec měla 1319 jiter polí a 33 a půl jitra ovocných zahrad. *Jitro je stará plošná míra představující plochu, kterou oráč s koněm zorá za jitro, čili jeden den od jitra (rána) do poledne, případně až do soumraku (večera).*

Vrchnosti se musela povinně odvádět část příjmů z prodeje alkoholických nápojů, dřeva a ryb. Největším příjmem vrchnosti byly výnosy z panského dvora. Dvůr řídil šafář, který za svou práci dostával mzdu v penězích a naturáliích. Hospodářství bylo zaměřeno hlavně na chov dobytka. Například v roce 1739 se zde chovali 4 býci, 33 dojnic, 10 telat, 103 ovce, 4 chovní vepři, hodně chovné drůbeže, 8 krocanů, 11 hus a 25 slepic.

V letech 1746 až 1753 chodila rodit děti laická (nezkoušená) porodní bába Marianna Jarošová (Jarouškova), od roku 1775 tuto činnost zastávala již zkoušená Judita Horáková. Léčení nemocných hlavně pomocí bylinek se věnovali lidoví lékaři. V roce 1788 naši občané neúspěšně žádali o povolení zkoušek z chirurgických věd pro Augustina Schwacha z Kunína, který uměl uzdravovat i těžké rány. V novém Jičíně působili dva lékaři.

V roce 1755 bylo v obci 31 rolníků, 3 zahradníci (č. 26, 52 a 66), 22 chalupníci, 2 mlynáři, 2 samostatní řemeslníci, 2 žebráci a 4 výminky. Jen 9 domů bylo zděných, všechny ostatní byly ze dřeva.

Od poloviny 18. století se začaly původní dřevěné domy přestavovat na zděné. Používaly se cihly a kámen. Stalo se tak z důvodu nedostatku dřeva a také nových protipožárních nařízení panovnice.

Kolem roku 1757 byla na č. 11 velká sušírna ovoce. Další sušírna, kde se vyráběly „suchary“ (sušené ovoce) byla již v roce 1741 na č. 14. Odtud vznikla přezdívka majitelů domu – „Sucharovi“.

V roce 1765 se v obci živilo žebrotou 21 lidí.

V roce 1765 koupil v dražbě Lesní mlýn Václav Strnadel za 1980 zlatých.

1. července 1771 bylo v naší obci provedeno číslování domů. Začalo se u fojtství, pokračovalo po pravé straně cesty na dolní konec až k Lesnímu mlýnu a potom po druhé straně až na Oboru a odtud zpět k fojtství. Bylo očíslováno celkem 68 domů. V roce 1800 jich bylo 82.

V polovině osmnáctého století se poměry začaly zhoršovat, nastala velká chudoba, pole nebyla řádně obdělávaná, některá ležela ladem a navíc vlivem špatného počasí přišla neúroda. Vrchnost měla stále rostoucí požadavky. Poddaní z celého panství se začali bouřit a v roce 1766 se obrátili s žádostí o pomoc k císařskému dvoru do Vídně. Požadovali snížení povinností. Zda uspěli, není známo.

Další stížnost k následníku habsburského trůnu Josefu II. podaly Bernartice společně s obcí Libhošť v roce 1772. Předmětem stížnosti bylo postavení poddaných, kteří byli velmi utlačováni robotou. Představitelé obou obcí mívali společné porady o znění stížnosti z důvodu utajení u Friedricha Šustka na č. 67, nikoliv na fojtství. Obě obce žádaly o vyslání komise z císařského dvora, která by prošetřila chování vrchnosti. Žádost

byla sepsána česky a za vyslance k Josefu II. byli určení Jan Horák mladší z č. 33 z Bernartic a Jiří Tichan z Libhoště. Plnou moc jim vystavila obecní rada 22. února 1773. Přes veškeré utajení se novojická vrchnost o jejich cestě dověděla, zaslala přesný popis obou mužů na gubernium do Brna a pokusila se je zadržet. Také prošetřovala, kdo hradil výdaje na cestu. Zjistila, že obnos ve výši 30 zlatých a 50 krejcarů poskytla naše obec a hospodář z č. 38. Vrchnost chtěla obě obce potrestat omezením obecních výdajů na minimum a častějšími revizemi jejich hospodářství. To však Moravské gubernium nepovolilo, a tak vrchnost požadovala alespoň úhradu cestovních výdajů po obou vyslancích do Vídně. Za ně se však postavili občané a všechny cestovní výdaje zaplatili ze sbírky *„na deputaci do Vídňa“.* Vrchnost také vyšetřovala majitele č. 67 Šustka, ale ten neprozradil nic a při výslechu se obratně vyhýbal kladeným otázkám. Nakonec vyvázl jen s vyhrůžkou, aby se příště vyvaroval protestů proti vrchnosti. Co se týká úspěšnosti cesty, tak nebyla valná. Oba vyslanci uměli pouze česky. Do Vídně se dostali a tam si najali právního zástupce, žádost dali přeložit do němčiny a podařilo se jim dosáhnout slyšení u Josefa II., který jim slíbil vše vyšetřit a postoupil stížnost k Moravskému guberniu. To si sice vyžádalo od novojických pánů zprávy o rozdělení povinností pro poddané, ale nakonec dalo za pravdu vrchnosti! Přesto obce dosáhly určitých úlev, sedlákům se slevilo od pěší i jízdní roboty a vrchnost se zřekla poplatků za taneční zábavy a upustila od dodávek piva.

Větší úleva nastala lidem po vydání Robotního patentu v roce 1775. Úlevy byly poskytnuty všem poddaným, roboty poklesly na polovinu, ale i tak byly povinnosti lidí vůči vrchnosti tíživé. Fojt byl roboty zproštěn, ale měl jiné úkoly, musel krmit panské dobytče, předkládat obecním zastupitelům rozhodnutí vrchnosti a vlády, zajistit světlo na jejich schůzkách a poskytovat faráři stravu a ubytování, kdykoliv přijel do obce.

V té době bylo v obci 30 sedláků povinných, mimo jiné, s koňmi obdělávat pozemky při panském dvoru, pomáhat při žních a senoseči a držet hlásku při každém jarmarku v Novém Jičíně v počtu šesti osob. Zahradník z č. 52

měl například povinnost sekání a sušení trávy a obilí, čištění okapů, čerpání vody pro vrchnost a zakopávání uhynulých zvířat. Obyvatelé museli také přispívat na obecní výdaje a odvádět desátky faře na Starém Jičíně.

Roku 1780 žádala obec o vykoupení se z robot, což se skutečně několika jedincům povedlo v letech 1783 až 1799. Týkalo se to však jen některých povinností a byla to velmi drahá záležitost.

V roce 1782 si náš fojt stěžoval u Moravského gubernia na škodu, která mu vzniká při dodávce piva pro vrchnost. Musel dodat 40 fůr s 50 sudy piva a z důvodu horka v létě a špatného sklepa se pivo kazilo, takže neměl zisk. Požadoval odměnu 28 krejcarů. Žádosti bylo vyhověno a on i ostatní fojti byli od toho roku od dodávek piva zproštěni.

Kolem roku 1750 nebyly naše lesy v dobrém stavu. Těžilo se z nich dřevo na stavby a topení, a tak vrchnost zakázala budování dřevěných plotů. Také nutila poddané sázet stromy na všech volných prostorách, zahradách i kolem polních cest. Jednalo se především o ovocné stromy, kterých bylo v letech 1782 až 1783 vysázeno 203. Kromě toho bylo vysázeno i 415 lip, vrb, topolů a olší.

V roce 1759 rostly u č. 35 tyto stromy: 32 trnky, 3 třešně, 2 hrušky, v roce 1773 rostlo u č. 6 48 ovocných stromů. V roce 1778 u č. 36 rostlo 20 trnek, 6 lipek, duby, habry apod.

Již před rokem 1776 se rybníky začaly přeměňovat v pole a louky. Často se zanášely a zarůstaly rákosím. Rybám se v nich moc nedařilo a množství odlovených ryb klesalo. Docházelo také k tomu, že rozvodněná Odra ryby odnesla.

Kolem roku 1782 bylo polní hospodářství na velmi nízké úrovni. Půda tu byla neúrodná. Z jednoho jitra bylo sklizeno jen 8 měřic ječmene. *Měřice*

je dutá míra o velikosti 61,49 litrů nebo také jednotka plošného obsahu o velikosti 1918 metrů čtverečních.

Kromě obilí se na katastru obce sela pohanka, hrách, proso a především len. Dobrá byla sklizeň sena z oderských luk.

V letech 1785 až 1787 byly příjmy z obecního majetku 42 zlaté a 18 krejcarů. Vynaloženy byly na opravy budov, nákup školních knih pro chudou mládež, na platy obecních zaměstnanců a písaři a na sociální podporu.

Vcelku se dařilo včelařům. Včely se chovaly na fojtství, v Lesním mlýně i Mlýnci č. 28, a v některých chalupách.

V roce 1789 se obec postavila za majitele gruntu č. 29 ve sporu o vlastnictví louky Písařky“ a za to byli radní dokonce trestáni, údajně za nepřesné svědectví. Jednalo se o pozemek, na kterém dříve vrchnost postavila valchu za příslibu, že pozemek bude vždy náležet ke gruntu č. 29. V roce 1684 se však majitel gruntu č. 29 nepohodl s vrchností, a ta mu pod záminkou, že špatně hospodaří, louku odebrala. Tak vznikl spor o louku Písařku, který se vlekl více jak sto let! Louka nakonec zůstala v majetku gruntu č. 29, o což se nejvíce zasloužila energická a statečná vdova Rozina Mýtná. Stalo se tak až na konci 18. století.

Hranice obce byly vyměřeny a vybaveny mezníky v letech 1728 až 1800. Nový josefovský katastr byl pro naši obec vyhotoven v letech 1786 až 1789. Byl přesnější, než předcházející a soužil ke spravedlivějšímu vyměřování daní. Vrchnostenská a poddanská půda měla být zdaňovaná rovnoměrně. K řádnému zmapování obce pak došlo v roce 1833. *O hranečnících se dočtete ke konci tohoto článku.*

Na konci 18. století se zde chovalo 70 až 100 koní.

O stěhování občanů rozhodovala vrchnost, a tak se stávalo, že lidé utíkali. Legálně vrchnost propouštěla z obce například za účelem vyučení řemeslem nebo sňatku. Až po vydání Patentu o zrušení nevolnictví Josefa II. v roce 1781 se mohli občané svobodně stěhovat, ženit a vdávat, učit se řemeslu a jít studovat. Stačilo jen ohlášení a úhrada poplatku vrchnosti. V letech 1782 až 1791 si vyžádalo propuštění z naší obce 11 osob.

Obec musela odvádět kontribuce (vojenské daně). Za Sedmileté války (1756 až 1763) to ročně bylo až 460 zlatých. Koncem osmnáctého století byly kontribuce tak vysoké, že celé panství žádalo o jejich zmírnění.

Obyvatelé naší obce velmi strádali z důvodu válek. V podstatě od počátku 17. století až na počátek 19. století, bylo stále nutno stavět vojsko. S tím souvisely odvody mužů. Dřívější nasazení dobrovolníků nestačilo, a tak v polovině 18. století byly zavedeny povinné odvody. Týkaly se hlavně chudobných – čeledě, tovaryšů, chalupníků, ale i mladších synu hospodářů. Bohatí se mohli z vojny vykoupit, což nebylo levné, nebo museli uplácet verbíře a úředníky. Z naší obce museli rekruti doplňovat pěší pluky Colloredo (56. pěší pluk) a Schröder (7. pěší pluk).

Co se týká průchodů vojsk přes naši obec, tak v Kuníně a Šenově ležel v roce 1736 pomocný sbor všech druhů zbraní, který působil ve válce proti Turkům. Je pravděpodobné, že se vojáci objevovali i v naší obci. V době války o rakouské dědictví (1740 až 1748) v obci často tábořila vojska obou válčících stran, rakouská i pruská. Hned na počátku této války v roce 1741 musela naše obec vyslat 12 osob na stavbu šancí (opevnění) k Hradci u Opavy a dalších 10 mužů vyzbrojených puškami do Místku.

Ve dnech 13. a 25. března 1741 tu ležely dvě kompanie Rämerových dragounů. Obec to stálo 574 zlatých. A navíc musela hradit dodávku jídla, pití, svíček, topiva a sena pro koně a různé dobroty pro důstojníky, což představovalo sumu 10 krejcarů na vojáka denně.

Potom se zde střídaly další menší císařské oddíly, což stálo obec 723 zlatých.

Během ledna až března 1742 se tu vystřídalo císařské vojsko a 78 mužů z vojska nepřítele, pruských Mollendorfových dragounů. Při jejich odchodu si vzal jejich velitel La Motta Fogue nejlepšího koně a přípřeže. Vojsko způsobilo škodu za 173 zlatých.

Během let 1743 až 1745 obcí stále táhly menší oddíly císařských vojsk a zemské milice a byly zde i několikrát ubytovány. Z uherských vojsk to byl oddíl hraběte Leopolda IV. Pálffyho z Erdöru a husaři barona Jozefa Festetics.

Ve dnech 5. až 6. prosince tu bydlelo 143 mužů a obec to stálo 255 zlatých. Pět důstojníků bydlelo na fojtství. Snědli jídla za 5 a půl zlatých a víno vypili za 2 zlaté.

Při velkých taženích bylo ve větších usedlostech ubytováno 10-20 vojáků, na fojtství 53 vojáci. Byli mezi nimi i pověstní Trenckovi panduři.

V některých případech se podařilo uplatit velitele, aby své vojáky ubytovali v jiných obcích.

Během pobytu Prusů ve Fulneku v roce 1744 bylo v celém okolí prušáky tvrdě vymáháno výpalné a zásoby.

Roku 1746 obcí protáhly menší oddíly sasko-polského spojeneckého vojska a také pomocný ruský sbor knížete Reppina. Při tažení sboru zpět do Ruska, zde ve dnech ve dnech 25. až 26. února 1749 ležel Černigovský pluk.

Sedmiletá válka (1756 až 1763) také zasáhla do života naší obce. V roce 1762 došlo k několika bojům v okolí. Prusové vymáhali od obyvatelstva výpalné a zboží. Mimo to musela obce dodávat císařskému vojsku potraviny, seno, mouku, koně i rekruty.

V roce 1758 byla vojáky, ubytovanými ve Fulneku, zavlečena do obce horečnatá nemoc, zvaná „bavorka“.

Tažením vojsk a dalších útrap nebyli naši občané ušetření dříve ani později, zejména v období třicetileté války a napoleonských válek *(o tom napíšu jindy).*

Obec trápily i živelné pohromy, hlavně povodně a krupobití, a to v letech 1740, 1756 a 1783. V roce 1768 obec poškodila velká vichřice a vypukl dobytčí mor. Špatné počasí vládlo v letech 1731, 1766, 1771 až 1772 a přineslo velkou neúrodu. Krupobití v roce 1756 zpustošilo Krásno (dolní konec obce), grunt č. 27 byl pobořen a trvalo skoro 15 let, než byl vybudován znovu a na jiném místě. V roce 1766 vyhořelo celé č. 31 a opakovaně se tak stalo v roce 1790!

Obec neměla svůj kostel až do roku 1797 a farností spadala pod Starý Jičín. Před fojtstvím stávala jen zvonička se zvonkem Barborka. Pohřbívalo se na hřbitově na Starém Jičíně.

První budova školy byla postavena v obci až v roce 1796. Do té doby se děti učily na gruntech, a to postupně na šesti různých číslech popisných. Naše škola spadala pod Starý Jičín a učitel dostával stálý plat dva zlaté ročně od obce Bernartice (v roce 1769) a mimo to od sedláků tři groše a okřín hrachu nebo čočky, od chalupníků dva groše, o posvícení od sedláků koláč a od chalupníků jeden groš. Poplatek dostával i za zpívání na pohřbech. Prvním učitelem byl Inocenc Jan Radocha, který tu učil v letech 1783 až 1788. Byl současně i obecním písařem. Učilo se v obecním domku (?).

Památky z té doby:

Okolo roku 1750 se datuje zakopání pokladu (mincí) v lese v Mackových dolech, který byl nalezen při sázení stromků roku 1898.

Mince císaře Leopolda I., nalezena v Mackových dolech

Zvon sv. Barbora z roku 1734

Pravděpodobná podoba zvoničky s Barborkou před fojtstvím, kresba Leopold Biskup

V roce 1771 byla na Oboře postavena kaple Snímání Krista z kříže. Nebyla posvěcena a v roce 1863 byla nahrazena již vysvěcenou kaplí sv. Martina. Současná kaplička sv. Martina je z roku 2010.

Kaple sv. Martina, postavená r. 1863

Po roce 1756 byl postaven dřevěný Edušův kříž na dolním konci na památku ničivého krupobití 26. července 1756. Od té doby byl nejméně třikrát vyměněn.

Edušův kříž, opraven r. 2009

hraniční kámen z r. 1728, les u Stříbrné skály

Na okraji lesa za Stříbrnou skálou byla v těch dobách označenými kameny vytyčena hranice se Slezskem. Podle pověsti se v těch místech odehrál zajímavý příběh, který pan Leopold Biskup popisuje v knize Zaváté stopy (*volně převyprávěno*)…….

Při zaměřování hranic obce Bernartice a Jeseník došlo k záhadnému mizení hranečníků, které tam zeměměřiči umístili. Kameny zmizely vždy v noci a několikrát se to opakovalo. Lidé se začali bát, že tam straší. A tak se pracovníci správy lesa Tereziánské nadace, kteří zaměřování prováděli, jednou v noci ukryli v lese a číhali. Byli ozbrojeni i pistolemi a měli s sebou psy. A skutečně, po půlnoci se objevila tajemná postava a začala kopat u hranečníku. Čekající vyskočili ze křoví a k jejich velkému překvapení zjistili, že tajemný duch je hospodář Macek z Jeseníku. Snažil se sice utéct, ale nepovedlo se mu to. Velmi se polekal a s pokorou vypověděl, že si chtěl posunout hranici svých pozemků až k potůčku, který se tam vlévá do Odry, protože se domníval, že v zemi je zlato a chtěl je dobývat sám. Dříve tam totiž došlo k neúspěšným pokusům o kutání zlata. Pracovníci správy lesa jej za trest svázali a hodili do Odry, ale on se neutopil. Druhého dne byl hranečník postaven na správné místo. Je tam dodnes a je na něm nápis IHS 1728. Později Macek k hranečníku postavil ještě další, menší kámen, jako památku na tuto příhodu. Celý případ nebyl nikde nahlášen, protože to byl vážený sedlák z Jeseníku. Na menším hranečníku byl nápis FM 4.8.1792. Pověst říká, že to bylo datum celého incidentu, ale podle data je pravděpodobnější, že se jedná o datum zastřelení posledního vlka na tomto místě v roce 1792. Údajně jej zastřelil někdo z rodiny Macků. Poblíž byl ještě další menší kámen a nesl letopočet 1678. Údajně označoval jeden z hlavních bodů při tehdejším zaměřování kanálu Odra – Dunaj! Tyto dva menší kameny v lese už, bohužel, nenajdeme. Jeden asi vzala voda a druhý - kdoví, co se s ním stalo.

Podle historické mapy z roku 1833 bylo na okraji lesa umístěno deset kamenů, šest s datem 1728 a čtyři s datem 1724. Do dnešních dnů se tam dochovalo šest kamenů s datem 1728 a dva s datem 1724. Jsou zdokumentovány, přesně zaměřeny a vyfotografovány. Vše je uloženo v archívu obce Bernartice nad Odrou

Další dochovanou památkou na ty doby může být dub U Horákova obrázku. Podle pověsti o dětech, které unesl větrný vír, byl svatý obrázek Panny Marie pověšen na mladý dub v době výstavby našeho kostela (1795). Obrázek byl několikrát vyměněn, ale dub stojí a jeho stáří se odhaduje na tři sta let. Původně tu chtěli Horákovi, majitelé pozemku, postavit kapličku, zasvěcenou Bohorodičce sv. Marii, ale tehdejší kněz jim doporučil, ať prostředky raději věnují na stavbu nového kostela.

V 18. století vznikly pomístní názvy: Pádoly, Na Drážkách, Vrchovina, Panský kopec, Na Kutě, Blavata, Plaňava, Bařiny, Zadní a Přední lůžek, Dolní luky, Široké hony, Spadaná, Černé hony, Žebrákov, Malá rolica, Bařina, Za Zahrady, Malý les, Za Odrú, Díly a Zábřeh.

Podle statistik z let 1771 až 1847 byla naše obec vždy čistě česká. Pokud tady byly zbytky německého živlu z dřívějšího osídlování, tak došlo k jeho počeštění, a to i v jejich příjmeních. K opětovnému poněmčení starých původních příjmení začalo doházet na přelomu 18. a 19. století. Z jednání o zřízení kostela v obci na konci 18. století vyplývá, že naši občané mluví jinou řečí (česky), než okolní německé obce. Také zápisy purkmistra Fabíka jsou psány v češtině, přípisy od vrchnosti přicházely nasány také v českém jazyce a pozemkové knihy až do roku1790 jsou psány česky. Gruntovní knihy jsou psány česky, s výjimkou gruntovní knih z let 1802 až 1850 a části knihy od roku 1878 do roku 1890.

Roboty, nepřízeň počasí, špatná úroda, veliká chudoba, nemoci a války, to vše trápilo naše předky. Ale přečkali, pracovali a starali se o naši obec dál. Važme si toho.

Údaje čerpány z: knihy Bernartice nad Odrou
knihy Zaváté stopy od Leopolda Biskupa
kronik obce Bernartice nad Odrou

Ilona Stavinohová, kronikářka obce

Kontaktní informace

Obecní úřad

Web: www.bernarticenadodrou.cz
Bankovní spojení: KB Nový Jičín
Číslo účtu: 23325801/0100

Daniela Horutová, správní pracovnice
Tel.: +420 556 708 522, +420 602 630 764
E-mail: obec@bernarticenadodrou.cz

Ing. Michaela Kunetková, účetní a správce rozpočtu
Tel.: +420 556 715 216
E-mail: ucetni@bernarticenadodrou.cz

Jarmila Bayerová, správce kulturního domu
Tel.: +420 605 780 395

Pavel David, údržba
Tel.: +420 731 452 946

Pošta + pokladna a podatelna obecního úřadu

Věra Košťálová, správní pracovnice a pracovnice přepážky
Tel.: +420 556 715 217
E-mail: obec-posta@bernarticenadodrou.cz

Starosta

Tomáš Horut
Tel.: +420 556 715 215, +420 732 954 331
E-mail: starosta@bernarticenadodrou.cz

Místostarostka

Ing. Bc. Dagmar Glogarová
Tel.: +420 605 143 730
E-mail: dagmar.glogarova@email.cz

Instalace zvonu sv. Barborka zpět do malé věže kostela

Zpravodaj obce Bernartic nad Odrou - Periodický tisk samosprávného územního celku č. 02/2022 vydal dne 20. února 2022 Obecní úřad
Bernartice nad Odrou, 741 01 Bernartice nad Odrou 200, IČO 600717, tel./fax 556 708 522, obec@bernarticenadodrou.cz, www.bernarticenadodrou.cz
Evidenční číslo přiděleno ministerstvem kultury ČR: MK ČR E 10229. Zpravodaj se vydává měsíčně (11 x za rok)
v nákladu 280 výtisků, roční předplatné 60 Kč nebo 5 Kč za jeden výtisk. Uzávěrka každého čísla do 13. dne příslušného měsíce.
Tisk: TISKÁRNA BRÁZDA, Hodonín, www.tiskarnabrazda.cz